

Sirbmá - Sirma IL

Luohkká 56
9826 Sirbmá

Org. Nr. 983 344 399

Deanu gieldda
9845 Deatnu

Deatnu 19.10.2016

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og kulturbygg 2017 – 2020

Uttalselse

Vi viser til kommunens brev av 07.09.16 med utkast til kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og kulturbygg for 2017-2020.

Planen skal både være en anleggsoversikt spesielt rettet mot spillemidler, men også et policy dokument om folkehelse og fysisk aktivitet i kommunen. Det siste er viet mye plass i planutkastet, både om behovet, henvisning til forskning, om nasjonale og kommunale føringer samt definert mål, målgrupper og tiltak. Det er også gjort en kort resultatvurdering fra forrige planperiode, men slik vi leser det er det mer en omtale av siste års tiltak og ikke en vurdering av måloppnåelse i planperioden.

Folkehelse og fysisk aktivitet

Forslag til formål, hovedmål og målgrupper støttes. Selv om mesteparten av planutkastet er viet til folkehelse og fysisk aktivitet så gjenspeiles ikke dette i foreslåtte tiltak, som er på knapt én side og som heller minner om strategier enn konkrete tiltak; "Stimulere til..", "Ivareta og videreutvikle.." osv. Vi støtter imidlertid de fleste foreslåtte tiltak, og vil her kort omtale mange av disse og også foreslå noen nye.

Vi er enige i at bør gjøres *et målrettet arbeid i barnehage og skole*, men det bør samtidig gjøres en innsats for å få flere *barn og unge mer aktive i fritiden*. Vi tror neppe det er nok å sette opp en buss fra Tana vgs til Tana fysikalskes "gratisuke" for å få unge mer aktiv, men det kan være et av flere tiltak. Om ikke ungdomsrådet hittil allerede har vært involvert i prosessen, så bør de spørres om hva de ønsker av tilbud for unge i Tana.

Vi støtter også forslaget om å *videreføre og videreutvikle tiltak som Til topps i Tana, På ski i Tana, Perletur m.v.* Dette er tiltak som mange i prinsippet har mulighet til å delta i, og særlig når det legges opp til turer i hele kommunen. Vi støtter også forslaget om *kvalitetssikring og bedre standard for merking av turstier*, og her vil vi minne om bruk av samiske stedsnavn og sikre at all informasjon også er på samisk.

Tiltaket om å *avsette støtte til aktivitets- og driftstilskudd* støttes også. I de siste årene har ikke kommunen bidratt til drift av idrettslag og heller ikke til vedlikehold og drift av anlegg. Se mer om anlegg nedenfor. Det er kun NIFs lokale aktivitetsmidler (LAM) som er fordelt av Tana idrettsråd til idrettslagene.

Sirbmá - Sirma IL

Luohkká 56
9826 Sirbmá

Org. Nr. 983 344 399

I planen foreslås å *oppfordre og tilrettelegge for at lokale lag- og foreninger arrangerer konkurranser/mesterskap i Tana*, og at kommunen etter søknad tildeles økonomisk støtte til det. Tiltaket støttes. Vi gjør samtidig oppmerksom på at vi i juni i år arrangerte regionmesterskap i landeveissykling i Tana, og til tross for søknad fikk vi ikke innvilget støtte fra kommunen.

Forslag til tiltak

Så vidt vi kan se er det heller ikke formulert tiltak til alle målgrupper; inaktive, tilflyttere og funksjonshemmede. Som et minimum bør det være strategier og tiltak for alle målgrupper. Både av hensyn til folkehelse - psykisk såvel som fysisk helse - og integrering bør alle tilflytter ha et aktivitets-/treningsstilbud i Tana. Idag er ordningen slik at idrettslag tilknyttet Norges idrettsforbund kan søke om midler fra NIFs flyktningefond,¹ men for å sikre kontinuitet og oppfølging bør kommunen eller andre være pådrivere og koordinator. Til funksjonshemmede kan det f.eks etableres en *tur- og treningskompisordning*², og det bør også lages tiltak tilpasset grupper og individer, gjerne i samråd dem selv, deres verger og hjelpere.

Vi synes det generelt er et godt aktivitetstilbud i Tana bru område – for de med egen driv og etablert aktivitets-/treningsrutine, både gjennom ulike lag og foreninger og med to treningsentre. Det vi savner er tilbud i bygdene. Det viser seg at idrettslag og bygdelag alene ikke makter å holde et slikt tilbud over tid, og særlig ikke til voksne og eldre. Vi foreslår derfor å *etablere et ukentlig treningsstilbud i 2-4 bygder i Øvre og Nedre Tana* som nytt tiltak. Dette kan organiseres som et prosjekt koordinert av kommunen eller andre og som knytter til seg ressurspersoner som igangsetter et treningsstilbud i bygdene, bidrar med opplæring og kompetanseutvikling. Lokale lag og foreninger involveres, blant annet som lokale arrangører, og særlig bygdelagene med sin brede medlemsmasse og dermed potensielt flere inaktive enn idrettslagene bør være sentrale. Jenter og kvinner liker gruppetreninger, og i henhold til planutkastet er også de mindre aktive enn gutter/menn. Et annet argument er at når voksne og foreldre er mer fysisk aktive så vil det forhåpentligvis også påvirke hele familiens aktivitetsnivå, og dermed også barn og unges (i fritiden).

Oppfølging

I planutkastet er det forslag til tiltak, og vi har foreslått noen her og ventelig vil det komme inn flere innspill i høringsrunden. Vi synes kommunen bør knytte til seg aktuelle lokale ressursmiljøer, f.eks idrettsråd, ungdomsråd, frisklivssentral, for å utvikle tiltak til alle målgrupper og i tråd med hovedmålet. Det faktum at helsemålinger viser at Tanas befolkning kommer dårligere ut enn landsgjennomsnittet i flere livsstilssykdommer burde ha utløst et bredt kommunalt samarbeid med kommuneoverlegen i spissen.

Anlegg

Det å etablere og vedlikeholde anlegg er for mange lag en altfor stor oppgave, ikke minst økonomisk. Her er det også stor forskjell på kommunal oppfølging og støtte. Ski-/lysløyper

¹ Sirbmá IL har i år søkt og fått innvilget støtte til å kunne tilby treningsaktivitet til flyktninger i kommunen.

² Se prosjekt Tur- og treningskompis i regi av Nordland idrettskrets: <https://www.idrettsforbundet.no/idrettskretser/nordland-idrettskrets/prosjekter/tur--og-treningskompis/>

Sirbmá - Sirma IL

Luohkká 56
9826 Sirbmá

Org. Nr. 983 344 399

utenfor Tana bru må de lokale lagene selv drifte, i motsetning til mange anlegg i Tana bru, f.eks gressbane, innendørsanlegg og muligens også lysløypa. Etter det vi er kjent med står de fleste andre kommunene i Finnmark for skiløypekjøring i sine kommuner, selv om idrettslagene er eier av anleggene. En lignende ordning bør også vurderes i vår kommune, og da kan lysløyper prioriteres som en avgrensing. Som et minimum bør idrettslag og andre lag som drifter anlegg som kommer befolkningen til gode kompenseres for de faktiske utgiftene.

Konkrete innspill til anleggsoversikten:

Ordinære anlegg – prioritert liste. INN på lista:

- Lysløypa i Sirbmá (reh)
- Lassokasteanlegg i Sirbmá (ny)

I Sirbmá har vi en lysløype med lyspunkter (62) som er klar for utskifting i nærmeste fremtid. Våre lys er fra 1994 og oppfyller ikke dagens miljøkrav. Denne lysløypa i Sirbmá er det av folkehelse hensyn viktig å oppgradere og holde i drift. I lysløypa arrangerer vi ukentlig (i vinterhalvåret) skilek/karusell for barn og unge i Øvre Tana. Vi ønsker å søke om forhåndsgodkjenning og igangsetting av oppgradering av anlegget i år/årsskiftet. Lassokasteanlegget har vi som 2. prioritet, og kan derfor realiseres senere i planperioden.

Nærmiljøanlegg – UT av lista:

- Sirma IL, sykkelstier

Prosjektet er avsluttet. Vi har fysisk merket med skilt 7 sykkel- og turstier i kommunen, totalt nærmere 50 km.

Ellers er vi glad for høy prioritering av nødvendig oppgradering av BMX-banen og videreføring av vår offroadrundløype i Tana bru til å omfatte en downhilltrasé.

Dearvvuođaiguin

*Monica Balto Anti
jođiheaddji/leder*

Synnøve Solbakk